

λῆς, καταβιβρωσκομένης σήμερον ὑπὸ τοῦ δαίμονος τῆς κολληβιστικῆς καπηλείας, ἔχει τὸ γραμμικιστήριον αὐτῆς ἐν τινι χανίῳ ἢ καφενεῳ, τὰ Ἱεροσόλυμα δὲν ἔχουσι τοιαύτην λέσχην· Ἐβληνες δὲ καὶ Ἰουδαῖοι ζῶσιν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὡ τοῦ θαύματος, χωρὶς νὰ πραγματεύωνται. Ἡ δὲ ἡδονὴ εἶνε ἔτι μᾶλλον τῆς ἐργασίας ἐξωρισμένη ἐκ τῆς ἀγίας πόλεως· τὸν παρελθόντα γειμῶνα θελήσας ὁ πρόξενος τῆς Ῥωσίας νὰ τελέσῃ μικρὸν τινα χορὸν εἶδε τὴν ἰδέαν αὐτοῦ κακιζομένην ὡς τερατώδη.

Ἰπείκοντες εἰς τὴν πίσιν τῆς γενικῆς ταύτης ἀτμοσφαιρας κατέχονται πάντες ὑπὸ συστολῆς τῶν πράξεων καὶ λόγων, οἰονεὶ κατειλημμένοι ὑπὸ πένθους τινὸς κοινού· περιπατοῦσι καὶ λαλοῦσιν ἐν τῇ ὁδῷ ὡς εἰ εὐρίσκοντο ἐν ἐκκλησία, οὐδὲ νὰ συλλογισθῶσι δὲ δύνανται τὰς διασκεδάσεις τῶν ἡμετέρων πόλεων, ἅς πᾶς τις θὰ ἐξεπλήσσετο εὐρίσκων ἐνταῦθα. Δὲν ὑπάρχουσι δὲ ἄλλα συμφέροντα τοπικὰ πλὴν τῶν συνδεομένων μετὰ τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων, ἄλλαι στάσεις πλὴν τῶν ἐξεγειρομένων παρὰ τὸν Ἅγιον Τάφον, ἄλλαι πνευματικαὶ ἀσχολίαι πλὴν τῶν ἀφιερωμένων εἰς τὸν προσηλυτισμὸν καὶ τὰς θεολογικὰς ἐρεῦνας.

Σ. Π. Α.

Ἀποδημία εἰς ἐν μεταλλεῖον τῆς
ΣΙΒΗΡΙΑΣ

Κλιτὺς αὐχμηρὰ καὶ ἄδενδρος ὑψηλοῦ ὄρους καὶ εὐρὺ χάσμα. Δυσὸδῃ μιάσματα ἐξατμίζονται, γλοιώδης δὲ ὑγρασία ἐσχημάτισε μικρὸν τέναγος, ὅπερ ἢ χιῶν περικυκλῶνει διὰ φαιοῦ κρασπεδάματος. Ἀντικρὺ, σταθμεῖει Κοζάκων φρουρά.—Ἐχουσι πενιχρὰν καλύβην ὡς κατάλυμα, μικρὸν δὲ ξύλινον κρηπίδωμα, ἐφ' οὗ ὑψοῦνται ἐναλλάξ μαῦροι καὶ κίτρινοι πάσσαλοι πρὸς ἐπιστήριζιν τῶν τουφεκίων, προεξέχει εἰς τὴν πεδιάδα.

Ἐπέδειξα τὴν ἄδειάν μου εἰς τὸν ἀποσπασματάρχην, ὅστις μοι ἔδωκεν ὁδηγὸν καὶ διὰ τοῦ δακτύλου μοι ἔδειξε τὴν εἴσοδον τοῦ ὄρυγματος.

Καταδύομαι ὑπὸ τὸν θόλον στενοῦ καὶ σκοτεινοῦ διαύλου καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐξακολουθῶ νὰ κατέρχωμαι. Εἶνε ὑγρὸν καὶ ὀλισθηρὸν τὸ ἔδαφος, οἱ τοῖχοι ἀπολούουσιν ἀπεριγράφτον τι ὑγρὸν, κρᾶμα βορβοῦρου καὶ ὕδατος σαπροῦ. Τὸ ψῦχος μὲ διαπερᾶ, τὸ δὲ σκότος καὶ τῆς νυκτὸς μελάντερον, δεινῶς προσβάλλει καὶ ἐπισκοτίζει τοὺς ὀφθαλμούς μου. Καταβαίνω τροχάδην, ὁ δὲ σύντροφός μου μὲ δυσκολίαν μὲ ἀκολουθεῖ. Ἐχὼ ὡς ὁδηγὸν τῆς πορείας μου φῶς ὑποτρέμον, τὸ ὅποιον διακρίνω εἰς τὸ ἄκρον τοῦ διαύλου. Τὸ ἔδαφος καθίσταται ἐπὶ μᾶλλον βορβορώδες καὶ ὀλισθηρὸν, φρικίασιν δὲ μοι ἐμποεῖ ὁ ἀπαίσιος ἦχος, ὃν ἀποδίδουσι τὰ ὑποδήματά μου κολ-

λῶντα ἐπὶ τοῦ πηλοῦ. Τέλος φθάνω εἰς τὸ τέρμα· ἔκει σιδηρὰ κιγκλίς, ἔχουσα κοκκίνας τὰς ῥάβδους ὑπὸ τῆς σκιωρίας καὶ ὑπερμεγέθη κρεμαστά κλειθρα μὲ ἀπαίσιον τριγμὸν ταλαντευόμενα, μοὶ ἐμποδίζει τὴν δίοδον. Ὁ φύλαξ ἅμα τῇ ἐπιδείξει τῆς ἀδείας μου μετὰ κόπου σύρει τὴν κιγκλιδωτὴν θύραν.

Ἡ αἴθουσα, εἰς ἣν εἰσδύω εἶνε εὐρεῖα καὶ γαμηλὴ, φωτίζεται δὲ δι' ἀμφιβόλου φωτὸς ὑπὸ χαλκίνης λυχνίας κρεμαμένης ἀπὸ τῆς ὀροφῆς. Ἡ αἴθουσα αὕτη εἶνε ἐξαντληθὲν λατομεῖον, χρησιμεῖον ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς κατοικίαν τῶν ἐξοριστῶν ἐργατῶν. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ διαφαίνονται εἰς τοὺς τοίχους τῆς αἰθούσης ἀκανόνιστα ὄρυγματα γενόμενα πρὸς ἐξαγωγήν τοῦ μετάλλου, πάντα δὲ σχεδὸν ταῦτα τὰ ὄρυγματα ἔχουσι τὸ σχῆμα παστῶν θαλάμου καὶ ἐντὸς αὐτῶν κοιμῶνται οἱ κατάδικοι. Ἡ γῆ ἐν ἡμικυκλικῷ ὅλῳ σχηματίζει τὴν ὀροφὴν παντοῦ χῶμα, οὐδαμοῦ δὲ θύρα ἢ παραθύρα.

Ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἄρρητος σωρὸς σαπρῶν ἀγύρων καὶ κοπρίας ἀποτελεῖ τὴν κλίνην, ὅμοια δὲ ἄχυρα ὀλίγον παχύτερα χρησιμεύουσιν ὡς προσκεφάλιον. Οὐτε κάθισμα βλέπεις οὔτε τράπεζαν, μόνον εἰς μίαν γωνίαν ἐν χρυσοῦ πλαισίῳ τῆς Παναγίας τὸ εἰκόνημα. Διήλθον τὴν αἴθουσαν ταύτην, τὸν ἐλευσινὸν τῶν καταδίκων κοιτῶνα καὶ ὑπερβάς καὶ ἄλλην κιγκλιδωτὴν θύραν εἰσέδουσα εἰς διάυλον ὀλίγον εὐρύτερον τοῦ πρώτου, ἐνθα ὁδηγοῦσι τὸν ὁδοιπόρον εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ὀλίγου λυχνίαι ἐνθεθεμῆναι εἰς κόγχας ὠρυγμένας ἐν τῷ τοίχῳ.

Διελθόντες καὶ τοῦτον τὸν διάυλον ἐφθάσαμεν εἰς εὐρυτάτην αἴθουσαν φωτιζομένην ὑπὸ δάδων ἐκ πισσασφάλτου ἐμπεπηγμένων ἐν τοῖς τοίχοις. Ἐν τῇ αἰθούσῃ ἔκεινη ὑπῆρχον σκοτεινὰ τινα ἀνοίγματα ἄγοντα ἄγνωστον ποῦ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τρία θρανία. Τὸ φῶς ἐπέπιπτεν ἄνωθεν ἐξ ὄρυγματος τῆς ὀροφῆς, τὸ φῶς δ' ἐκείνο μινύμενον πρὸς τὸ τῶν δάδων ἀπεταχθέν ὠχρὰν καὶ πένθιμον λάμψιν. Ἰδὼς πανταχόθεν ῥέον ἐσχημάτιζε πηλόν, ἐξ οὗ τὰ πάντα ἐχραίνοντο καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀκαθαρσίας ταύτης ἀνεστρέφετο ὄμιλος ἀνθρώπων ῥυπαρῶν, πωγωνοφόρων, μαύρων. Εἶχον χλωμὴν τὴν ὄψιν καὶ τὸ μέτωπον πελιδνόν, ἐρυθρούς, αἱματόεντας καὶ πρησιμένους τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ λύπη καὶ ὁ καπνὸς εἶχον ἀποσβολῶσι τὰ βλέφαρά των, ἦσαν μαῦρα καὶ γυμνὰ τὰ κορυμῖα των καὶ ἐπ' αὐτῶν διεφαίνοντο κυανὰ τῆς μάστιγος τὰ ἴχνη. Τὰ στόματά των ἦσαν διάστροφα καὶ διαρκῶς τὰ συνέστελλεν ἢ ὀδύνη· εἶχον φρίσσουσαν τὴν κόμην καὶ αὐχμηρὸν τὸν πῶγωνα. Σατανικὴν ἀληθῶς συναυλίαν ἀποτελοῦσιν οἱ κτύποι τῆς σφύρας καὶ οἱ κτύποι τῆς μάστιγος. Ἀκούεις ἐκεῖ κλαυθμούς καὶ λυγμὸς κατασθυνομένους, τὸν ἦχον, ὃν ἀποδίδει ἡ γῆ καταρρέουσα εἰς χῶμα

ὑπὸ τῆς σκαπάνης, τὸ κόλλημα τῶν γυμνῶν ποδῶν μετὰ κόπου διακινουμένων ἐν τῷ βορβόρῳ, τὸν τριγμὸν τοῦ ρινίου, τὸν ὄξυν κρότον τῆς πιασασφάλτου τηχομένης καὶ καταπιπτούσης ὡς ἡ χάλαια. . . . Τὸν ἀέρα τὸν ἐμόλυνε καπνὸς βαρὺς καὶ πυκνός, πανταχόθεν δὲ καταπίπτοντα περιεδουνοῦντο τὰ κομμάτια τῆς γῆς, τὰ ὁποῖα ἀπέσπα ἡ σκαπάνη, ἀνέβλυζε δ' ἐπίσης πανταχόθεν ὁ πηλὸς καὶ μὲ ξηρὸν ἤχον κατέπιπτεν ἐπὶ σέ. Πλὴν δὲ τούτων πάντων ἂν ἐσήκωνες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐβλεπες ὑπεράνω φῶς ἀμφίβολον καὶ κυανόλευκον, οὐτινος ἢ λάμψις διεισδύουσα ἐν μέσῃ τῇ σκοτεινῇ αἰθούσῃ διεπέρα αὐτὴν δι' ἀκτίνος λευκῆς καὶ διαστιλβούσης ὑπὸ παντοίων ἀτόμων. Ἐπλησίασα πρὸς ἓνα ἐκ τῶν ἐργατῶν.

— Διὰ τί εἶσαι ἐδῶ; τὸν ἠρώτησα. Ὁχυμάζων δὲ διότι δὲν μοὶ ἀπεκρίνετο ἐστράφην ἀπορῶν πρὸς τὸν ὀδηγόν μου.

— Τοῖς εἶνε ἀπηγορευμένον νὰ ἀνακοινώσωσι τὸν λόγον, δι' ὃν κατεδικάσθησαν εἰς τὴν ἐδῶ ἐργασίαν, μοὶ εἶπεν.

Ἐφρικήσια. Νὰ ἦνέ τις τεθαμμένος ζῶν καὶ νὰ μὴ δύνηται νὰ εἶπῃ διὰ τί. . . . Ἡ βρεῖα καὶ δηλητηριασμένη ἀτμόσφαιρα τοῦ μεταλλείου ἐπίεζε τὸ στῆθός μου. . . Ἐζήτησα νὰ ἀνέλθω εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ἀνῆλθον. Ἀνέπνευσα.

— Οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι, εἶπον τῷ ὀδηγῷ μου, θὰ λογιζώσιν ἑαυτοὺς εὐδαίμονας ὅταν κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας ἐξέρχονται τοῦ τάφου των.

— Οὐδέποτε ἀναπαύονται, Κύριε, δὲν ὑπάρχουσι δι' αὐτοὺς ἡμέραι μὴ ἐργάσιμοι.

— Οὐδέποτε!

— Ὅταν ἀπαξ τις εἰσέλθῃ εἰς τὸ μεταλλεῖον, δὲν ἐπανέρχεται εἰς τὸ φῶς.

— Εἶνε φοβερόν!

— Ἐργάζονται δώδεκα ὥρας τὴν ἡμέραν καὶ τὴν Κυριακὴν ἀκόμη. Δις τοῦ ἔτους μόνον διακόπτεται ἡ ἐργασία των, τὸ Πάσχα καὶ τὴν ἑορτὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος.

[Prince Joseph Lubomirski].

Σ. Κ. Σ.

Τῇ 24 Ἰουνίου ἐγένετο ἐν τῷ Ἀρσακίῳ ἡ ἐπισημοτάτη τῶν τελετῶν αὐτοῦ, ἥτοι ἡ ἀπονομὴ τοῦ Ῥαλλείου βραβείου εἰς τὴν ἀριστεύσασαν μαθήτριαν. Τοῦ βραβείου ἠξιώθη ἐφέτος ἡ ἐκ Βώλου μαθήτρια Ἰουλία Ῥηγοπούλου. Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς Ἑστίας δημοσιεύομεν τὴν ἱστορίαν τοῦ Ῥαλλείου βραβείου, ὀφειλομένην εἰς τὴν προθυμίαν τοῦ πεπαιδευμένου γραμματέως τῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἑταιρίας κ. Χ. Ν. Φιλadelphεύς.

Σ. τ. Δ.

ΤΟ ΡΑΛΛΕΙΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ

τῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἑταιρίας.

Κατὰ τὸ ἔτος 1865 ὁ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Λονδίῳ ἐμπορευόμενος Χῖος, ἀειμνήστος Παντιᾶς Ῥάλλης, μεριμνῶν καὶ αὐτὸς ὑπὲρ τῆς πρόοδου καὶ εὐημερίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ὡς οἱ πλείστοι τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πλουτούντων ὀ-

μογενῶν, ἐκληροδότησε διὰ διαθήκης 500 λίρας στερλίνας ὑπὲρ τῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἑταιρίας. Φύσει χρηστὸς ὁ Ῥάλλης καὶ ἀπὸ τὴν μακρὰν πείραν δεδιδαγμένος ὅτι ἐνάρετοι πολῖται συγκροτοῦσι τὴν σώφρονα πολιτείαν καὶ προάγουσι τὸ ἔθνος εἰς τὴν ποθητὴν εὐδαιμονίαν αὐτοῦ δημιουργοῦνται δὲ ἐνάρετοι πολῖται κυρίως ὑπὸ χρηστῶν καὶ πεπαιδευμένων μητέρων, ὥρισε τὸ προῖόν τοῦ κληροδοτήματός του νὰ δίδηται κατ' ἔτος εἰς τὴν χρηστοθεστάτην μαθήτριαν τῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἑταιρίας.

Τὸ Συμβούλιον, λαβὼν τὴν διαθήκην, ἐπήνεσε μὲν τὴν ἑλληνικὴν καὶ χριστιανικὴν διάθεσιν αὐτοῦ καὶ τὸν ἐνέγραψεν εἰς τοὺς εὐεργέτας τῆς Ἑταιρίας, ἀλλ' εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὅρου εὐρέθη εἰς ἀμυχανίαν δυσδιάλυτον, πρῶτον, ὑπάρχουσι διηνεκῶς ἐν τοῖς καταστάμασιν αὐτῆς ὑπὲρ τὰς χιλίας πεντακοσίας μαθητριάς ἀπὸ ἡλικίας πέντε ἐτῶν ἕως δεκαεπτὰ, ποῦ ὁ ὅρος τῆς συγκρίσεως μεταξὺ αὐτῶν; δεύτερον, κατὰ πιθανὸν λόγον ἐν τῷ σμῆναι τούτῳ δυνατὸν νὰ εὐρεθῇ καὶ τις χρηστοθεστάτη πασῶν, ἀλλ' εὐθέως καὶ ἀνεπίδεκτος μαθήσεως, πρέπει νὰ βραβευθῇ αὕτη; καὶ τρίτον, πᾶσα μὴ χρηστοθήσῃ εἶναι κατ' ἀντίθετον λόγον κακοθήσῃ, καὶ ὡς κακοθήσῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑταιρίας πρέπει ν' ἀποβληθῇ ἀμέσως; ἄρα ὑποτίθενται ὅλαι αἱ μαθήτρια οὗσαι χρηστοθήσῃς, ἐπομένως εἶναι ἡλίαν τολμηρὸν νὰ γείνη διακρίσις ψηλαφητῆ μεταξὺ αὐτῶν χωρὶς νὰ πληρωθῇ ἡ φιλοτιμία των καὶ τὸ φίλτρον τῶν γονέων.

Ἐν τοιοῦτοις διλήμμασιν εὐρισκόμενον τὸ Συμβούλιον, ζήτησαν καὶ τὴν γνώμην ἀνδρῶν σοφῶν καὶ νομομαθῶν ὡς τῶν Κυρίων Ῥενιέρη, Καλλιγᾶ καὶ ἄλλων, γνωμοδοτησάντων ὅτι ἡ διάθεσις τοῦ κληροδότου δὲν ἦτο νὰ βραβεύσῃ τὴν εὐθέσιαν καὶ τὴν ἀμάθειαν, ἀλλὰ τὴν χρηστοθήσιαν μετὰ τῆς εὐμαθείας, εὗρεν ὅτι ὁ γνώμων τῆς συγκρίσεως τῆς χρηστοθείας εἶναι ἡ ὄσον ἐνεσσι μακρὰ πείρα τῆς ἀγωγῆς τῶν κορασιῶν, τοιαύτην δὲ ἀδιστακτικῶς χορηγεῖ ἡ πολυχρόνιος συμβίωσις ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην καὶ ἡ διηνεκῆς ἐποπτεία τῆς τε διευθύνσεως, τῶν διδασκάλων καὶ τῶν ἐπιμελητριῶν, καὶ οὕτως ἐνεκρίθη νὰ δίδεται ἡ δωρεὰ εἰς τὰς ὑπὸ τοιαύτην ἐπιτήρησιν ἀποπερατωσάσας τὰς σπουδὰς αὐτῶν, ἐσωτερικὰς μαθητριάς μετὰ διαγωνισμὸν μεταξὺ των καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῶν γραμμάτων.

Οὕτω λοιπὸν καλοῦνται μίαν τῶν τελευταίων Κυριακῶν τοῦ Μαῦτου αἱ μαθήτρια τῆς τάξεως ταύτης εἰς εὐρύχωρον αἰθούσαν ἐνώπιον τῆς ἐπὶ τῶν σχολείων ἐπιτροπῆς τοῦ Συμβουλίου, τῆς διευθυντριάς, τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀνωτάτης τάξεως καὶ τινῶν ἐπιμελητριῶν, κάθηνται χωριστὰ μακρὰν ἢ μίαν τῆς ἄλλης, ἀνευ οὐδενὸς βοηθήματος, ταῖς δίδονται τετράδια μονογραφημέ-